

Muistio Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.1.2021– 31.12.2024

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen kaikkiin valtionavustusta saaviin puolueisiin ja eräisiin niiden piirijärjestöihin sekä kahteen muuhun rekisteröityyn puolueeseen, jotka eivät saa valtionavustusta.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 61 tarkastuskohteelle sekä asianomaiselle puolueelle. Kaikista muistioista koostettava kertomus annetaan vuonna 2026 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtavat tilintarkastajat Johanna Kormu, Pontus Londen ja Minna Tyrväinen, ylitarkastajat Ines Gullichsen, Hanna Surakka, Malviina Vahtera ja Artur von Bonsdorff sekä tarkastaja Elina Nordström. Tarkastusta on valvonut valvontapäällikkö Jonna Carlson.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 13.3.2025. Piirijärjestö on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin, ja tarkastus pidettiin etäyhteyksin 27.8.2025. Tarkastukseen osallistuivat Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry:n toiminnanjohtaja Raisa Ranta sekä taloudenhoitaja Suvi Merinen sekä ylitarkastaja Ines Gullichsen.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Puolueiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle puoluetukipäätöksissä mainittujen piirijärjestöjensä ja naisjärjestönsä tilinpäätöstiedot: tilinpäätös, toimintakertomus, tilintarkastuskertomus, erittely vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenveto ajantasaisista ilmoituksista sekä puoluetukea koskeva tilitys valtionavustuksen käytöstä. Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry:n oli tätä varten tullut toimittaa vastaavat asiakirjat ja tiedot asianomaiselle puolueelle.

Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry:n vuosien 2021–2024 tilinpäätöstiedot on toimitettu puoluerahoitusvalvonnan järjestelmään muilta osin, mutta vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittely vuoden 2024 presidentinvaalista sekä europarlamenttivaalista puuttuu. Tarkastuksen aikana järjestelmään lisättiin vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittely vuoden 2024 presidentinvaalista sekä europarlamenttivaalista.

Puoluelain 9 d §:n mukaan puolueen tulee toimittaa valtiontalouden tarkastusvirastolle puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen tilin- tai toiminnantarkastuskertomuksen, toimintakertomuksen, jos sellainen on laadittu, ja tilinpäätöksen sekä 9 a §:n 1 momentissa tarkoitetut tilitykset ja tiedot. Avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen on tätä varten toimitettava vastaavat asiakirjat ja tiedot asianomaiselle puolueelle. Puolueen asiakirjat ja tiedot toimitetaan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun puolueen tilinpäätös on vahvistettu. Avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen asiakirjat ja tiedot toimitetaan yhden kuukauden kuluessa yhdistyksen tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Puoluetukea saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun muun yhdistyksen tilintarkastajan on puoluelain 9 c §:n mukaan lausuttava tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi 1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu puoluelain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja; 2) onko noudatettu puoluelain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry:n tilintarkastuskertomuksiin vuosilta 2021–2024 sisältyvät puoluelain 9 c §:n edellyttämät lausumat.

Tiedot on toimitettu puoluelain mukaisesti.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Puoluelain 8 c §:n mukaan puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määrästä ja sen antajasta ilmoitetaan valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (ajantasainen ilmoitus).

Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry oli tehnyt ajantasaisia ilmoituksia vuodelta 2021 yhteensä 20 000 euron määrästä. Lisäksi ajantasaisilla ilmoituksilla oli ilmoitettu kuolinpesältä siirtyneitä varoja yhteensä 126 781,95 euron määrästä. Tarkastuksen aikana todettiin, että tosiasiallisesti piiriyhdistys sai testamentilla lahjoitettuja varoja 126 035,24 euroa. Ilmoitettu tukisumma ajantasaisilla ilmoituksilla yhteensä vuonna 2021 on 146 781,95 euroa.

Puoluelain 8 b §:n mukaan puolue, puolueyhdistys ja puolueen lähiyhteisö eivät saa vastaanottaa samalta tukijalta enempää tukea kuin arvoltaan 30 000 euroa kalenterivuodessa. Tämä ei kuitenkaan koske puolueen lähiyhteisön antamaa tukea puolueelle tai puolueyhdistykselle eikä testamentilla annettua tukea.

Muiden tarkastettavien vuosien osalta Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry oli tehnyt ajantasaisia ilmoituksia vuodelta 2022 yhteensä 20 000 euron määrästä, vuodelta 2023 yhteensä 20 500 euron määrästä ja vuodelta 2024 yhteensä 29 000 euron määrästä.

Vuoden 2023 osalta tarkastuksessa todettiin, että ajantasaisia ilmoituksia saaduista tuista oli vuonna 2023 tekemättä 7 458,8 euron määrästä. Sama tieto puuttuu myös tilinpäätöstietoina annettavalta yhteenvedolta ajantasaisista ilmoituksista. Tarkastuksessa saadun tiedon mukaan kyseessä on eduskunta-vaaliehdokkailta laskutetut osuudet vaalimainonnasta. Tiedot päivitettiin puoluerahoitusvalvonnan järjestelmään tarkastuksen aikana. Tarkastusviraston suositus ajantasaisten ilmoitusten tekemiseksi läpilaskutuksesta on voimassa vuoden 2023 loppuun.

Puoluelain mukaisen valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry on raportoinut tarkastusvirastolle toimittamissaan valtionavustustilityksissä puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen eli puoluetuen käytöstä.

Piirijärjestö on valtionavustustilitystensä mukaan saanut puoluetukea 3 810,24 euroa vuonna 2021, 3 180 euroa vuonna 2022, 4 191 euroa vuonna 2023 ja 2 856,96 euroa vuonna 2024.

Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry on tehnyt vuosien 2021–2024 puoluetuen siirtämisestä valtionavustuslain 7 §:n mukaisesti sopimukset puolueen kanssa.

Pakotteiden huomioiminen valtionavustuksen käytössä

Valtionavustuspäätökseen on kirjattu vuodesta 2023 alkaen, että valtionavustusta saavan tahon tulee varmistua, että mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei mene suoraan eikä välillisesti

pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi. Tarkastusvirasto tiedusteli kaikilta puolueilta selvitystä siitä, miten ne ovat varmistuneet puoluetukeen lisättyjen ehtojen noudattamisesta.

Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry ilmoitti tarkastuksen aikana, että se noudattaa pakotteiden osalta puolueen hankintakriteereitä ja niiden osalta Venäjä-pakotteiden osalta poissulkukriteeriä, jonka mukaan Vasemmistoliitto on toiminnassaan sitoutunut noudattamaan Euroopan unionin neuvoston asetuksen (EU) N:o 269/2014 (asetus Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä) 2 artiklaa. Sen mukaan mitään varoja tai taloudellisia resursseja ei saa suoraan eikä välillisesti asettaa pakoteluettelossa lueteltujen tahojen saataville tai hyödynnettäväksi.

Tarkastusvirasto selvitti talouspakotteiden noudattamista tekemällä pistotarkastuksia puolueiden kirjainpitoaineistoon. Tarkastuksessa perusteella ilmeni, että Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry on varmistunut valtionavustuspäätöksessä mainittujen talouspakotteiden noudattamisesta. Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt, että piiriyhdistys olisi tehnyt hankintoja pakotelistatuilta tahoilta.

Tarkastusvirasto muistuttaa, että vastuu sopimuskumppaneita, alihankkijoita, siirron saajia, yhteistyökumppaneita ja edunsaajia koskevien pakotteiden selvittämisestä ja oikeellisuudesta on valtionavustuksen saajalla. Toimittajan vakuutus ja valtionavustuksissa siirron saajan vakuutus eivät poista hankinnoissa avustuksen saajan vastuuta, vaan avustuksen saajan on tarvittaessa pyydettävä lisäselvitystä asian varmistamiseksi. Valtionavustusta saavien tahojen on suositeltavaa arvioida niiden pakotteiden noudattamiseen liittyviä menettelyjä ja tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä, jotta niiden on mahdollista osoittaa luotettavasti noudattavansa valtionavustuspäätöksen (Valtioneuvoston päätös puoluelain 9 §:n mukaisen valtionavustuksen myöntämisestä puolueille) liitteen 2 avustusehtojen kohtaa 2.3.

Vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen erittely

Tarkastuksessa todettiin, että tarkastuksen aikana lisätty europarlamenttivaalien rahoituksen ja kulujen erittely, 2 152,37 euroa vaalitulaisuuksiin, ei täsmää tilinpäätöksellä annettuihin tietoihin, suoramainonta 12,95 euroa, vaalitulaisuudet 720,83 euroa ja matkakulut 24 euroa.

Vuoden 2024 europarlamenttivaalin rahoitusta ja kuluja on suositeltu korjaamaan vastaamaan tilinpäätöksen tietoja. Ilmoituksella oli ilmoitettu virheellisesti ylimääräisiä kuluja 1 394,45 euron määrästä. Kulujen ja rahoituksen erittely europarlamenttivaaleista 2024 korjattiin tarkastuksen aikana.

Ines Gullichsen

Ylitarkastaja

JAKELU

Varsinais-Suomen Vasemmistoliitto ry
Vasemmistoliitto r.p.